

Aan
Burgemeester en Wethouders

Datum
11 februari 2022

Steller	Documentnummer	Afdeling
J. Roos	00500000242608	Maatschappelijke ontwikkeling en andere afdelingen
Doorkiesnummer	Communicatie	Portefeuillehouder
085 1108 874	Nee	A.S. Scheffer
Kabinet	Brief bijgevoegd	Te volgen procedure
Nee	Nee	
Rubriek	Advies	Raadsvoorstel bijgevoegd
A	1	Nee

Advies

Zeewolde

Onderwerp

Eigen bijdrage Wmo, Minimakorting CAK

Beslispunten

Het college van B en W besluit:

1. De in 2021 afgeschafte minimakorting, alsnog voor het jaar '22 toe te passen en het genomen besluit ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraad.

Datum en Paraaf Afdelingshoofd	Paraaf	Paraaf voor gezien prim. Port. houder	Paraaf voor akkoord	Paraaf voor bespreking	Opmerkingen / vragen voor bespreking (evt. op achterzijde vermelden)	Ambtelijke reactie (evt. op achterzijde vermelden)
14/02/2022	A	1	1			
	B	2	2			
	C	3	3			
		4	4			
		5	5			

Aan	Datum	
Burgemeester en Wethouders	11 februari 2022	
Steller	Documentnummer	Doorkiesnummer
J. Roos	00500000242608	085 1108 874

Inleiding

In mei 2021 hebben de gemeenteraden van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde een integrale Verordening sociaal domein vastgesteld. De uitgangspunten voor deze verordening waren het centreren, harmoniseren en actualiseren van de bestaande verordeningen. Daarnaast zijn enkele wijzigingen doorgevoerd, waaronder het loslaten van de minimakorting eigen bijdrage Wmo.

Er is destijds gekeken welk minimabeleid de verschillende gemeenten hadden en beleid is zoveel mogelijk geharmoniseerd. Regelingen die dubbelingen leken te vertonen zijn ter discussie gesteld. Zo is er ingezoomd op de 'minimakorting CAK' en de 'regeling Chronisch Zieken'. Een deel van de doelgroep die in aanmerking komt voor de minimakorting, vertoont overlappingen met de doelgroep die een vrijstelling krijgt via de regeling Chronisch Zieken. Om die reden hebben de colleges van de EHZ gemeenten in 2021, bij de behandeling van de integrale verordening, aan de gemeenteraden voorgelegd de minimakorting af te schaffen. De gemeenteraad van Zeewolde is akkoord gegaan met het voorstel, de gemeenteraden van Ermelo en Harderwijk dienden een amendement in om de minimakorting te behouden. Omdat de integrale verordening in Zeewolde eerder vastgesteld werd dan in Ermelo en Harderwijk ontstond de situatie dat de gemeente Zeewolde de regeling afschafte, maar Ermelo en Harderwijk niet.

Eind 2021 ontvangt de gemeente melding dat een aantal inwoners niet in staat is het abonnementstarief van € 19,- per maand, per 1 januari 2022 te betalen. Het college is bevoegd om op individueel niveau vrijstelling te verlenen, bijvoorbeeld als er onvoldoende betalingscapaciteit is of als de verschuldigdheid van de eigen bijdrage nadelige gevolgen heeft voor de doelstellingen van de dienstverlening. Dit kan alleen door een tijdelijke vrijstelling en vraagt om een individuele beoordeling per casus.

Intussen is eind 2021 en begin 2022 duidelijk geworden dat er een hoge inflatie is, die niet volledig gecompenseerd wordt door loonstijgingen. Daarbij is er een energiecrisis ontstaan, waardoor de energieprijzen verhoogd zijn. Voornoemde zaken maken dat mensen met een laag inkomen financieel gezien de komende tijd zware klappen krijgen.

Het is inmiddels duidelijk dat het niet gaat om een enkele individuen, maar om een groep inwoners die door de omstandigheden grote moeite heeft met het betalen van de eigen bijdrage. Bovengenoemde ontwikkelingen, signalen vanuit de samenleving en daarbij de wetenschap dat de gemeenten Ermelo en Harderwijk afwijkend besloten hebben, is het voorstel om de minimakorting voor de eigen bijdrage met terugwerkende kracht, per 1 januari 2022 toe te passen voor inwoners met een inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm.

Beoogd effect

Inwoners met een inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm worden vrijgesteld van de eigen bijdrage Wmo.

Argumenten

1.1 Er is een groep die geen aanspraak kan maken op de regeling Chronisch Zieken

De raad heeft begin december 2021 besloten de regeling voor Chronisch Zieken in te voeren per 1 januari 2022. Bij het vaststellen van de integrale verordening is aangenomen dat een deel van de doelgroep die in aanmerking komt voor de

Aan	Datum	
Burgemeester en Wethouders	11 februari 2022	
Steller	Documentnummer	Doorkiesnummer
J. Roos	00500000242608	085 1108 874

minimalkorting, overlapping heeft met de doelgroep die een vrijstelling krijgt via de regeling Chronisch Zieken.

Er zijn 240 Wmo-cliënten (peil december 2021: CAK-maandrapportage) met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Bij het onderzoek naar de armoedeval is berekend dat ongeveer 120 inwoners van Zeewolde in aanmerking komen voor de regeling Chronisch Zieken. De precieze overlap met de Wmo-klanten met een minimum inkomen is niet na te gaan. Voor de helft van deze inwoners is in ieder geval duidelijk dat zij niet chronisch ziek zijn, maar wel aangewezen zijn op ondersteuning vanuit de Wmo en waar de € 19,- per maand voor inwoners met een laag inkomen ervaren wordt als een forse maandelijks kostenpost.

Er is de mogelijkheid om een via de gemeente een collectieve verzekering af te sluiten of zelf een aanvullende verzekering af te sluiten, waardoor de eigen bijdrage Wmo door de zorgverzekeraar wordt vergoed. De kosten die gemaakt worden om een aanvullende verzekering af te sluiten wegen echter niet op tegen de vergoeding die er tegenover staat. (basisverzekering kost gemiddeld € 130,- incl. aanvullende verzekering kost deze gemiddeld € 190,-. De korting/vergoeding vanuit de gemeente is € 15,- wat er op neer komt dat de aanvullende verzekering ca € 45,- per maand kost)

1.2 Inwoners met een laag inkomen hebben in de praktijk onvoldoende reserveringscapaciteit

Het advies aan de gemeenteraad is destijds geweest de uitvoering van de minimalkorting af te schaffen, omdat er inmiddels een nieuw wettelijk eigen bijdrage systeem (het zgn. abonnementstarief) in 2019 is ingevoerd waardoor een Wmo-cliënt, ongeacht zijn/haar inkomen, maximaal € 19,- per maand aan eigen bijdrage moet betalen. De Rijksoverheid gaat er vanuit dat het bedrag van € 19,- voor iedereen is op te brengen.

Jurisprudentie heeft dan wel uitgewezen dat er een reserveringscapaciteit is bij bijstandsgerechtigden, maar dat wil niet zeggen dat er dan alleen voor de eigen bijdrage Wmo gereserveerd moet worden. Vanuit de Participatiewet wordt bijvoorbeeld beoogd dat er gereserveerd wordt voor duurzame gebruiksgoederen in huis. Vooral bij de alleenstaande van 18 tot en met 20 jaar staat de reserveringscapaciteit erg onder druk als je dat doorrekent. (dat komt neer op een bedrag van € 151,33 per jaar, welke lager is dan een jaarbedrag aan eigen bijdrage (12 x € 19,- = € 228,-). De inflatie maakt dat gebruiksgoederen en levensmiddelen in prijs zijn gestegen, de lonen zijn niet mee gestegen. Met name de inwoners met een laag inkomen hebben het financieel lastig, omdat ze dit onvoldoende kunnen compenseren vanuit de reserves.

1.3 Mogelijk stijging van de kosten als de eigen bijdrage leidt tot zorgmijding

Destijds is het advies aan de gemeenteraad geweest om de minimalkorting niet in te voeren omdat de inning van de eigen bijdrage de enige gemeentelijke inkomstenbron is binnen de Wmo. Als inwoners echter geen ondersteuning meer accepteren vanwege de eigen bijdrage en de aanwezige problematiek verergerd, waardoor zij in een later stadium alsnog aankloppen bij de Wmo, dan zijn zij mogelijk aangewezen op meer en duurdere ondersteuning. Het is lastig te berekenen hoe hoog dit bedrag zou zijn. Vanwege het relatief lage bedrag aan inkomstenderving en het hoge risico op zorgmijding is dit wel een argument om de minimalkorting toe te passen.

Aan	Datum	
Burgemeester en Wethouders	11 februari 2022	
Steller	Documentnummer	Doorkiesnummer
J. Roos	00500000242608	085 1108 874

1.4 De kennis van nu geeft voldoende aanleiding om een eerder genomen besluit terug te draaien

De gemeenteraad is destijds geïnformeerd over de minimakorting middels een oplegger bij de integrale Verordening sociaal domein. De toelichting op dit onderdeel was echter wel summier. In de oplegger is bijvoorbeeld niet aangegeven hoeveel mensen gebruik maken van de minimakorting.

Zeewolde heeft 1.009 inwoners die een Wmo-maatwerkvoorziening hebben. Van deze groep is er in 2021 aan 648 inwoners een eigen bijdrage opgelegd (64% van totaal). Er zijn dus 361 inwoners waar geen eigen bijdrage is opgelegd vanuit de gemeente Zeewolde. Dit betreft inwoners die gebruik maken van een Wmo voorziening waar geen eigen bijdrage op rust, of ze behoren tot de groep die landelijk vrijgesteld worden van eigen bijdrage (zoals rolstoel, of gehuwd, samenwonend en nog niet pensioengerechtigd).

Van de groep inwoners (648) waar wel een eigen bijdrage is opgelegd, zijn er gemiddeld 239 inwoners in 2021 geweest die een vrijstelling ontvingen op basis van hun lage inkomen. (239 van totaal 648 is 37% van het totaal).

Met de kennis van nu, - inflatie, energiecrisis, signalen vanuit de samenleving, de beoogde harmonisatie met gemeenten Ermelo en Harderwijk en de juiste cijfers over inwoners die het betreft, - is er voldoende reden om een eerder genomen besluit terug te draaien.

2.1 Urgentie vraagt om op voorhand de minimakorting toe te passen

Doordat de verkiezingen eraan komen kan de nieuwe gemeenteraad op zijn vroegst instemmen met het raadsadvies om de minimakorting toe te passen tijdens de eerste raadsvergadering op 21 april a.s. Als daarna het CAK opdracht krijgt om de minima korting toe te passen dan zullen de inwoners vanaf 1 juni 2022 geen factuur meer ontvangen en daarna het bedrag van de eerste 5 maanden gestorneerd krijgen. De financiële stress, onzekerheid en de problematiek die in deze maanden kan ontstaan bij inwoners met een laag inkomen (minimumniveau) weegt niet op tegen het langer uitstellen van het doorvoeren van het toepassen van de minimakorting. Het is mogelijk dat de gemeenteraad anders besluit.

Kanttekeningen

Alternatief: het huidige beleid wordt in stand gehouden

En wel omdat:

1. Sinds enkele jaren de eigen bijdrage verlaagd is naar een niveau wat voor iedereen op te brengen zou moeten zijn (€ 19,- per maand);
2. De minimakorting als regeling zijnde overlap vertoont met wat er reeds beschikbaar is aan compensatie regelingen. De regeling Chronisch Zieken is intussen opgezet in Zeewolde. Daarmee kan een deel van de doelgroep aanspraak maken op een vergoeding voor de extra zorgkosten die gemaakt worden;
3. Er bestaat daarnaast ook nog een andere regeling is waarmee compensatie van de zorgkosten verkregen kan worden (gemeentepolis, pakket 3), of aanvullende verzekering (via bijzondere bijstand) om via die weg een vergoeding te krijgen voor de eigen bijdrage Wmo. (Let op: de kosten die gemaakt worden om een aanvullende verzekering te nemen wegen, - sec

Aan		Datum
Burgemeester en Wethouders		11 februari 2022
Steller	Documentnummer	Doorkiesnummer
J. Roos	00500000242608	085 1108 874

t.a.v. de eigen bijdrage Wmo -, niet op tegen de vergoeding die er tegenover staat;

4. Het verschil in beleid tussen de EHZ gemeenten heeft geen uitvoeringsconsequenties voor Meerinzicht.

Kanttekening:

- Het college is bevoegd om op individueel niveau alsnog vrijstelling te verlenen, bijvoorbeeld als er onvoldoende betalingscapaciteit is of als de verschuldigdheid van de eigen bijdrage nadelige gevolgen heeft voor de doelstellingen van de dienstverlening. Dit kan alleen een tijdelijke vrijstelling zijn en vraagt om een individuele beoordeling per casus. Het beoordelen van deze situaties is echter complex. Daarnaast kan het in stand houden van het huidige beleid drempelverhogend zijn bij het aanvragen van hulp door inwoners die begeleiding wel nodig hebben, maar er nog niet zeker van zijn dat zij vrijstelling zullen ontvangen.

Alternatief: De minimakorting wordt terug weer ingevoerd voor de meest kwetsbare inwoners waarbij de drempel niet wordt gelegd bij 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, maar op 100%.

En wel omdat:

1. De gemeenten Ermelo en Harderwijk afwijkend hebben besloten en er de afspraak is zoveel mogelijk geharmoniseerd beleid te hebben. Met name rondom miniregelingen is dat van belang omdat inwoners die ondersteuning via de gemeente ontvangen, dat geregeld doen over gemeentegrenzen heen (denk aan inwoners van Zeewolde die een dagbestedingslocatie in Harderwijk bezoeken);
2. De eigen bijdrage voor de meest kwetsbare groep (alleenstaand met een laag inkomen) in de praktijk niet voor iedereen op te brengen is. Met name vanwege maatschappelijke ontwikkelingen (inflatie en energiecrisis);
3. De kosten die gemaakt worden om een aanvullende verzekering te nemen niet opwegen tegen de vergoeding die er tegenover staat (behalve wanneer er meer zorgkosten gemaakt worden die door de aanvullende polis gedekt worden).

Kanttekening: het beleid is dan niet geheel geharmoniseerd met de gemeenten Ermelo en Harderwijk. De gemeenten Ermelo en Harderwijk hanteren de regel dat mensen met een laag inkomen (tot 120% van de van toepassing zijnde norm) vrijgesteld worden. Er is een lokale politieke afweging gemaakt.

Financiële toelichting

De integrale verordening sociaal domein vormt het kader van het Wmo beleid. In de verordening moeten de zogenaamde essentialia geregeld worden. Daaronder vallen onder andere de eigen bijdrage regeling. Wijzigingen hierin hebben financiële effecten. Het toepassen van de minima korting betekent voor Zeewolde dat er zo'n 240 van de Wmo-cliënten (jaarinkomen tot 120% van de bijstandsnorm) geen eigen bijdrage van € 19,- per maand (abonnementstarief) meer gaat betalen. Dit heeft, bij gelijkblijvend aantal minima-cliënten, een negatief financieel effect van zo'n € 54.720,- per jaar (240 inwoners x € 228,-). Deze prognose is berekend op basis van de rapportage Wmo monitor 2021 van het CAK.

Aan		Datum
Burgemeester en Wethouders		11 februari 2022
Steller	Documentnummer	Doorkiesnummer
J. Roos	00500000242608	085 1108 874

Vervolg

Beleid

De integrale verordening sociaal domein wordt aangepast. Art. 3.16 lid 3, lid f wordt toegevoegd.

f. indien het inkomen van de cliënt, wonend in Zeewolde, niet hoger is dan 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm.

Uitvoering

Als de raad heeft ingestemd met het invoeren van de minimakorting zal het CAK direct opdracht gegeven worden om de minima korting toe te passen met terugwerkende kracht per 1 januari 2022. Het CAK voert de regeling uit per kalenderjaar. Eerder is ons verzekerd dat er geen mogelijkheid is gedurende het lopende jaar te stoppen of te beginnen met de regeling. Bij navraag wil de contactpersoon van het CAK ons tegemoet treden en bieden zij de mogelijkheid alsnog gebruik te gaan maken van de minimakorting gedurende het jaar. Dat moet dan uiterlijk in de derde week van de maand doorgegeven worden, om de regeling de maand daarna in te laten gaan. Het CAK zal de inwoners die inmiddels zijn aangeschreven, inlichten dat de eigen bijdrage komt te vervallen. De reeds betaalde eigen bijdrage voor de eerste maanden van 2022 zullen worden gestorneerd.

Planning besluitvorming

15 februari 2022	College
21 april 2022	1e raadsvergadering (nieuwe) gemeenteraad

Communicatie

De werkwijze wordt intern juridisch getoetst en is afgestemd met het CAK

Bijlage

-